

VIDA SOCIAL FEMENINA

BUTLLETÍ DE
L'INSTITUT
DE LA DONA
QUE TREBALLA

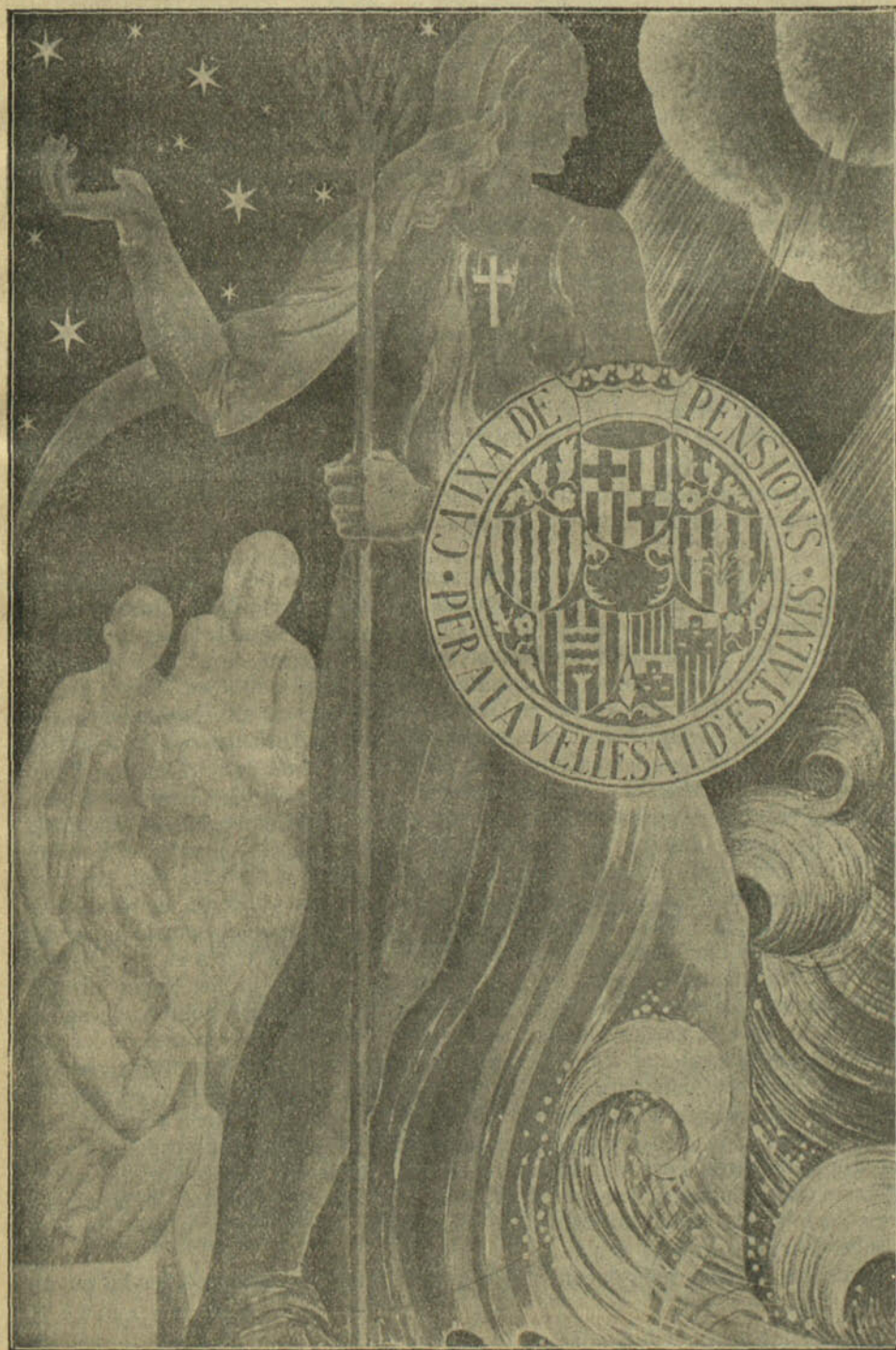

ORGANISME D'ACCIÓ
SOCIAL FEMENINA DE LA
CAIXA DE PENSIONS PER A
LA VELLESA I D'ESTALVIS

ANY XVI — BARCELONA, 31 D'OCTUBRE DEL 1934 — NUM. 10

31 d'octubre *Diada Universal de l'Estalvi*

En la desena jornada mundial de l'estalvi, avui 31 d'octubre, els milions d'imponents de les set mil Caixes d'Estalvi Benèfiques, federades a l'Institut Internacional de l'Estalvi de Milà, es troben agermanats en la celebració d'aquesta Festa de solidaritat internacional, per mitjà del vincle, espiritual i material alhora, de l'ennoblidora i fecunda virtut de l'estalvi popular. VIDA SOCIAL FEMENINA, estretament i cordial unida a la benemèrita Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, es complau associar-se al Dia Universal de l'Estalvi, i s'honora amb reproduir aquest magnífic i llorajat cartell allegòric, de Vila i Arrufat, on una esbelta Matrona simbolitza l'enlairada eficàcia social: prosperitat econòmica popular, ordre, pau, amor i assistència, que es deriva de l'obra econòmico-social de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, que venç les negres i paoroses tempestes d'allò que hi ha de més agitat en la vida humana.

LA "CAIXA DE PENSIONS PER A LA VELLESA I D'ESTALVIS" I L'"INSTITUT DE LA DONA QUE TREBALLA"

per

JOSEP MARIA BOIX I RASPALL

Sots-Director General de la susdita CAIXA

II

L'*Institut de la Dona que Treballa*—veiem a l'article anterior (1)—és una *Secció* de la *Caixa de Pensions per a la Vellesta i d'Estalvis*. No és ja so's una de les *Obres filials* amb què compta aquesta per tal de donar major eficàcia a les seves activitats socials, sinó que la valor social del seu contingut determinà a la *Caixa* a assimilar-lo a la seva pròpia economia i a concretar pel seu mitjà tot un programa de previsió femenina, especialment sanitària, particularitzant així la missió general previsora, fonamentada en l'estalvi, que constitueix l'objectiu bàsic de les seves actuacions econòmico-socials.

D'ací se'n segueix que l'*Institut* no és cap *associació*, i, per tant, que les *afiliades* no tenen el caràcter d'*associades*, en el sentit jurídic d'aquesta paraula. Menys encara és una *mutualitat*, car no té les seves característiques, i és un fet, que la mateixa observació externa pot provar a bastament, que les soles aportacions pecuniàries de les *afiliades* són palesament insuficients per a atendre a les despeses inherents als serveis que l'*Institut* els presta, els quals únicament són possibles gràcies a les consignacions de la *Caixa*, amb càrrec al seu fons lliure de cultura i d'assistència social. Però menys encara es pot veure a l'*Institut* res que tingui caràcter especulatiu, puix que totes les seves actuacions, com a pròpies i característiques d'una *Caixa General d'Estalvi popular*, resten allunyades de tota significació comercial.

La personalitat, doncs, de l'*Institut* es confon amb la de la *Caixa*, i així com aquesta presta el servei de facilitar l'estalvi als seus imponents, de tenir cura de la gestió de les assegurances socials, de fer possible el crèdit, de contribuir a la incrementació de la riquesa pública amb les seves inversions, d'intensificar la cultura, de difondre pràcticament l'assistència social..., el susdit servei es concreta més encara a favor de la dona que treballa o pertany a famílies obreres, per mitjà dels que especialment estan assignats a l'*Institut de la Dona que Treballa*, essent aquest un dels grans instruments socials propis de la *Caixa de Pensions per a la Vellesta i d'Estalvis* per bé de realitzar una de les finalitats previstes en els seus Estatuts i autoritzada per l'ordenament jurídic de les esmentades *Caixes Generals d'Estalvi popular*.

L'organització actual de l'*Institut* respon a aquesta mateixa característica. El govern i administració superior de l'*Institut* correspon al Consell d'Administració de la *Caixa*, i la Direcció d'aquesta ho és ensem amb l'*Institut*, podent afirmar de manera ben categòrica que de la mateixa manera que està sempre amatent, preveient i seguint el desenvolupament de les activitats econòmiques i financeres de la *Caixa*, té també cura de totes les incidències de la vida de l'*Institut*, fins i tot en les seves manifestacions més ínfimes. Per això també, per tal de que tot el personal de l'*Institut* pugui ésser subjecte eficient de les mateixes activitats, amb la capacitat tècnica, el zel, la disciplina i l'esperit social que aquelles requereixen, ha estat admès dins de la unitat moral de la *Caixa*, en forma que la visió d'aquesta unitat, amb la plena adaptació als principis socials de la mateixa *Caixa*, que és la seva conseqüència immediata, és la primera condició que hom assenyala al personal administratiu, als metges, llevadores, infermeres i a tots els que, sigui en el lloc que sigui, participen de les funcions actives de la nostra *Secció d'Acció Social Femenina*.

Voldria així mateix que aquest esperit es mantingués també sempre viu en les nostres *afiliades*. Quan un imponent s'apropa a les guixetes de la nostra *Secció General d'Estalvi* per tal de lliurar-nos en dipòsit els seus cabals, ens satisfà força la confiança vers la *Caixa* que palesa aquell acte, però més encara ens impressiona l'amor amb què ho fa, conscient de l'abast social de la seva obra, bo i pensant, no so's en el guany que legítimament representa per a ell aquella operació, sinó també en la seva transcendència benefactora a la collectivitat, sintetitzada en les nostres *Biblioteques*, en els *Homenajes a la Vellesta*, en l'*Empar de Santa Llúcia*, en el *Sanatori de Torrebónica*, l'*Institut Antituberculós* i els *Dispensaris Blancs*, en l'*Institut Social de Sordo-mudes i Cegues*, en l'*Institut Català per a Cecs*, en l'*Institut Català per a la Rehabilitació Física de Mutilats*, en les *Colònies Infantils*, en les *Cases Agrícoles*, i àdhuc en l'*Institut de la Dona que Treballa*, manifestacions totes elles de solidaritat social, de les quals té cura amorosament la *Caixa* i a les quals destina els beneficis de la seva *Secció General d'Estalvi*, o sigui, les quantitats resultants de la seva gestió financera anual, les quals, si la *Caixa* fos una empresa mercantil, constituïda, per exemple, en forma de Societat Anònima, passarien, en concepte de dividends actius, al patrimoni particular dels accionistes. Però aquest mateix gaudi espiritual el sentim quan les *afiliades* del nostre *Institut*, que són ateses amablement en les nostres oficines, o visitades en els *Dispensaris*, o intervingudes en la *Clínica de Cirurgia*, o deslliuren en la *Clínica Maternal* o en les seves pròpies llars, amb l'assistència del nostre personal, o són guarides en la *Clínica de Medicina* o cobren els subsidis de malaltia o de maternitat, o concorren a la nostra *Escola d'Infermeres*, o resideixen en una de les *Cases de Família*, ultra exterioritzar la satisfacció per l'ajut personal aconseguit o per l'avantatge assolit, es complauen lloar l'amabilitat i l'afany de complaure de les oficinistes; la competència, correcció i delicadesa dels metges; la prudència i discreció de les llevadores; la bondat i abnegació, que a vegades arriba a l'heroisme, de les infermeres; el seny, la comprensió i serena rectitud de les administradores de les Cases de Família; el recte procedir del mateix personal subaltern, i, en definitiva, l'esperit social que a tots caracteritza, tal i com informa tota l'actuació de la *Caixa*, que és el que a l'*Institut* fa possible i eficient un bon nombre de serveis socials, els quals únicament a Barcelona, s'adrecen ja a més de vint mil *afiliades*, que participen també d'aquest esperit social...

I com sigui que crec indispensable insistir més encara sobre aquest tema, em proposo fer-ho en un altre article.

(1) Vegi's VIDA SOCIAL FEMENINA, núm. 9, pàg. 66.

INSTITUT DE LA DONA QUE TREBALLA

Concessions amb motiu del Dia Universal de l'Estalvi

Com de consuetud, la *Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis*, entre les nombroses concessions acordades amb motiu del X.^è Dia Universal de l'Estalvi, ha establert l'obertura de deu Llibretes d'Estalvi de 100 pesetes a favor d'afiliades velletes del nostre Institut; l'obertura de Llibretes d'Estalvi, amb cinc pessetes, a favor de tots els fills que neixin, des d'avui fins el 31 d'octubre del 1975, d'afiliades a l'Obra Maternal, i, finalment bonificacions diverses a les afiliades residents a les Cases de Família que més constància hagin palesat en la pràctica de l'estalvi popular.

Són aquestes concessions una nova gentilesa que hem d'agrair a la *Caixa de Pensions*.

Infermeres Socials

Recomanem a les nostres afiliades la informació que, en aquest número, dediquem a l'*Escola d'Infermeres Socials* amb motiu de la imminent obertura de curs.

Tenint en compte l'ampli camp d'acció que té avui la professió d'Infermera Social, pot a nombroses de les nostres afiliades ésser-los d'interès la lectura de la informació susdita.

Comentario a unas visitas

En el número correspondiente al pasado mes de septiembre, de nuestro fraternal colega *Vida Femenina Balear*, se publican interesantes comentarios, de los señores M. Daviu y F. Pou, a la reciente visita de los Delegados de la *Caja de Pensiones* en Baleares a los organismos de la misma en Barcelona, entre ellos a las diversas Secciones y Clínicas de nuestro Instituto. Agradecemos sinceramente sus inmerecidos elogios.

De la Delegación de Felanitx

La *Caja de Pensiones*, en su buen deseo de ir mejorando todos los servicios y de dar las mayores facilidades a las numerosas afiliadas al *Instituto de la Mujer que Trabaja* de esta Sucursal de Felanitx, acaba de dotar a éste de una enfermera titulada, la señorita M. Roig, paisana nuestra, que prestará sus servicios sanitarios de 4 a 8 de la tarde bajo la Dirección del Médico del Dispensario D. Bartolomé Miquel.

Estadística del mes de Setembre 1934

BARCELONA: ESTADÍSTIQUES DEL SERVEI D'INFERMERES, DE LA BORSA DEL TREBALL I DELS DISPENSARIS I LABORATORIS

SERVEI D'INFERMERES

Nous malalts assistits	82
Ofertes sense servir per manca d'infermeres ...	2
Guàrdies en places fixes	1,920
Guàrdies domiciliàries... ..	2,110
Total nombre de guàrdies... ..	4,030

BORSA DEL TREBALL

	Ofertes	Deman- des	Col·loca- cions
Cuineres... ..	10	14	10
Cambreres	6	4	4
Feines interines... ..	14	19	14
Diverses col·locacions	11	14	9
Totals	41	51	37

DISPENSARIS

SECCIO	Dies de visita	Malalts ingressades	Visitas practicades
Medicina	23	58	428
Cirurgia	12	55	472
Ginecologia... ..	11	43	166
Dermatologia	7	30	79
Oftalmologia	7	61	201
Oto-rino-laringologia	16	88	228
Puericultura	19	72	567
Obstetricia	23	119	411
Odontologia... ..	11	89	123
Neurologia	8	13	40
Ortopèdia	7	13	26
Urologia	3	7	16
		648	2,757

Total de malalts visitades	2,757
Reconeixements per a ingrés	111
Reconeixements major quota	13
Injeccions donades	1,065
Massatges	160
Cures	157
Corrents faràdics	17
Corrents galvànics	25
Corrents alta freqüència	23
Raigs ultra-violeta	61
Raigs X... ..	10
Diatèrmia	90
Vacunes... ..	62
Operacions oftal.	1
Operacions oto-rino... ..	12

LABORATORIS

Anàlisis d'orina, 487; Sang, 4; Esputs, 2; Llet, 2; Wassermann, 9; Sèrum-aglutinació, 2; Coprològic, 5; Biòpsia, 3; Recompte i fórmula, 15; Hemocultiu, 2; Kalm, 6; Menicke, 9; Quimisme, 1.

INSTITUT DE LA DONA QUE TREBALLA

ORGANISME D'ACCIÓ SOCIAL FEMENINA DE LA

CAIXA DE PENSIONS PER A LA VELLESA I D'ESTALVIS

OBRA FEMENINA DE PREVISIÓ SOCIAL

BARCELONA:

OFICINES I DISPENSARIS: Via Laietana, 48 A-Tel. 11034
CLÍNICA DE CIRURGIA: Carrer Escorial, 177.—CLÍNICA DE MEDICINA: Carrer Jesús Maria, 14.—CLÍNICA MATERNAL: Torrent de les Flors, 154.—CASA FAMÍLIA DE SANTA MADRONA: Carrer Moncada, 19.
CASA FAMÍLIA «ÀNGELS MATEU»: Carrer de Rosselló, 167.—ESCOLA I SERVEI D'INFERMERES: Via Laietana, 48 A-Telèfon 11034.

LLEIDA: Oficines, Dispensaris i Escoles Professionals: Plaça de la Sal, 19 i 21.

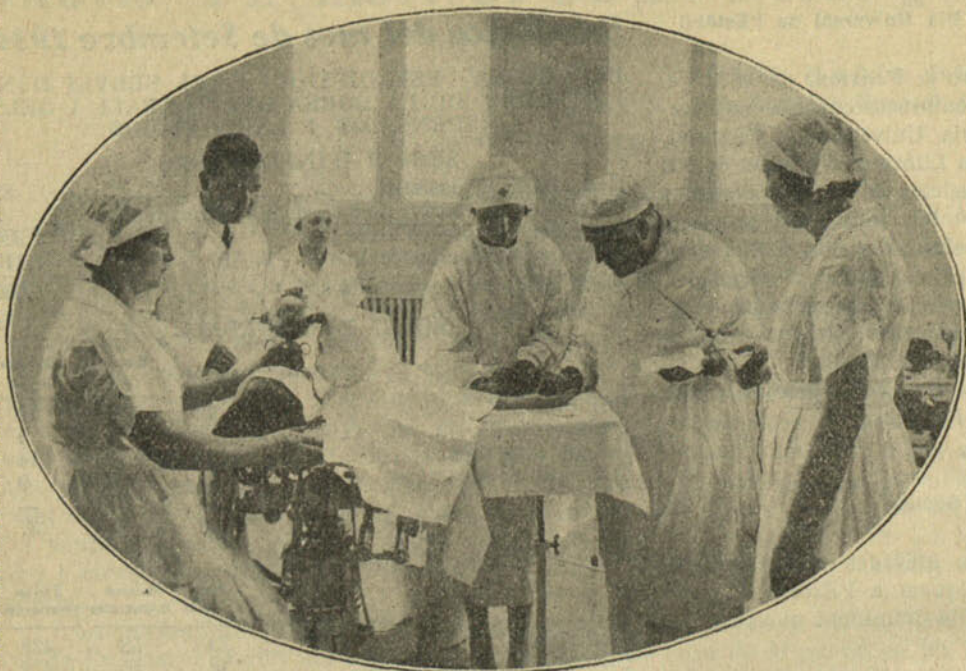
PALMA DE MALLORCA: Oficines i Dispensaris: Carrer Previsió, 15, pral.—Clínica: Carrer Armadans.

Alaior, Ciutadella, Eivissa, Felanitx, Inca, Lluchmajor, Manacor, Maó i Sòller, Oficines i Dispensaris.

VIDA SOCIAL FEMENINA: Redacció i Administració: Via Laietana, 48 A - BARCELONA
VIDA FEMENINA BALEAR: " " Carrer de la Previsió, 15 - PALMA

ESCOLA D'INFERMERES SOCIALS

Les Infermeres Socials, com ajudantes dels Doctors, en les intervencions quirúrgiques a la Clínica de Cirurgia de Santa Madrona.

La «Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis» té organitzat un Servei personal d'Assistència Social, el qual es desenvolupa a base de les dues grans agrupacions d'*Infermeres per a Assistència Mèdica i Infermeres per a Assistència Benèfica*, constituint ambdues les *Infermeres Socials* de la susdita «Caixa».

Les primeres, conegudes des de fa molts anys amb el nom d'*Infermeres de Santa Madrona*, assoleixen llur formació tècnico-pràctica i ètico-professional a l'Escola que funciona a l'*Institut de la Dona que Treballa* — Secció d'Acció Social Femenina de l'esmentada «Caixa» — i a les *Cliniques i Laboratoris* establerts per aquesta, comptant amb Delegacions a Palma de Mallorca, Maó i Eivissa.

La valor integral i eficient d'aquesta Escola esdevé plenament constatada per les nombroses Infermeres que apliquen els ensenya-

ments adquirits en aquella en llur vida familiar o en Clíniques i Dispensaris, o en el domicili dels malalts com a mitjà d'activitat femenina, força escalent, dins de la llar, o com a element per a atendre a llur subsistència.

Pròxima la inauguració del *Curs de 1934 a 1935*, ens plau de publicar les dades de major interès per a informació d'aquelles persones que vulguin assabentar-se'n.

CURS DE 1934 A 1935

Pla d'ensenyaments * Professorat i horari

PRIMER CURS

Elements d'Anatomia i Fisiologia Humana.—Professor: Dr. Albert Ponjoan.—Dimarts i dijous, de 7 a 8 de la tarda.

Principis de Ciències físico-naturals aplicades a la Medicina.—Professor: Dr. Fidel Saval.—Els dimecres, de 7 a 8 de la tarda.

Nocions de Bacteriologia i Higiene.—Professor: Dr. Joan Wennberg.—Els divendres, de 7 a 8 de la tarda.

Curs pràctic d'Embenaments.—Professora: Sra. Mercè Piñol.—Els dilluns, a dos quarts de set de la tarda.

SEGON CURS

Patologia Mèdica Elemental.—Professor: Dr. Lluís Trias de Bes.—Els dilluns, de 7 a 8 de la tarda.

Cirurgia Elemental; teòrica i pràctica.—Professor: Dr. Joaquim Soler i Dopff.—Els divendres, de 7 a 8 de la tarda.

Terapèutica Mèdica i nocions de Farmàcia.—Professor: Dr. Fidel Saval.—Els dimarts, de 7 a 8 de la tarda.

Puericultura i Maternologia.—Professor: Dr. Salvador Goday.—Els dimecres, de 7 a 8 de la tarda.

Ètica professional de les Infermeres Socials.—Professor: Sr. Francesc Moragas i Barret.—Els dissabtes, de 7 a 8 de la tarda.

TERCER CURS

CURSET D'ESPECIALITATS

En el proper Curs, entre d'altres, que seran anunciats oportunament, es donaran els següents:

Qüestions jurídiques d'interès per a les Infermeres.—Professor: Dr. Josep M.ª Boix i Raspall.

Higiene general.—Professor: Dr. Lluís Trias de Bes.

Tisiologia.—Professor: Dr. Conrad Xalabarder.

Cures d'urgència.—Professor: Dr. Joaquim Soler i Dopff.

Anestèsia.—Professor: Dr. Joaquim Soler i Dopff.

Fisiologia, Patologia i Higiene de la Dona.—Professor: Dr. Albert Ponjoan.

Clínica Dietètica.—Professor: Dr. Jacint Vilardell.

OBSERVACIONS

Proves per a l'ingrés.—L'ESCOLA podrà exigir les que cregui necessàries per tal d'assegurar-se si les aspirants posseeixen la cultura general indispensable per a cursar els estudis d'*Infermera*.

Matrícula.—Es oberta tots els dies feiners de 10 a 12 del matí, i de 6 a 8 de la tarda, a les oficines de l'INSTITUT DE LA DONA QUE TREBALLA (Via Laietana, 48 A). Els drets globals per a cada curs (primer o segon) són de setanta-cinc pessetes. Les alumnes de posició modesta poden obtenir una bonificació. Les condicions per als CURSETS s'anunciaran oportunament.

Exercicis pràctics.—Les alumnes, a més d'utilitzar el material científic que hi ha a l'ESCOLA, hauran d'assistir a les *pràctiques d'Infermera* que s'efectuaran a les CLÍNQUES DE CIRURGIA, MEDICINA I MATERNAL DE SANTA MADRONA, sota la direcció dels respectius Professors i la cooperació de les Infermeres internes.

INAUGURACIÓ DEL CURS

L'Escola d'Infermeres Socials de la «Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis»—Infermeres de Santa Madrona—celebrarà la Sessió Inaugural del Curs 1934 a 1935 i el Repartiment dels Títols a les Infermeres que han acabat llurs estudis, el dissabte, dia 3 de novembre, a les 6'30 de la tarda, al Saló d'actes de l'esmentada Caixa (Via Laietana, 56 A).

La conferència inaugural anirà a càrrec del Dr. Jacint Vilardell, qui dissertarà sobre el tema «L'alimentació racional».

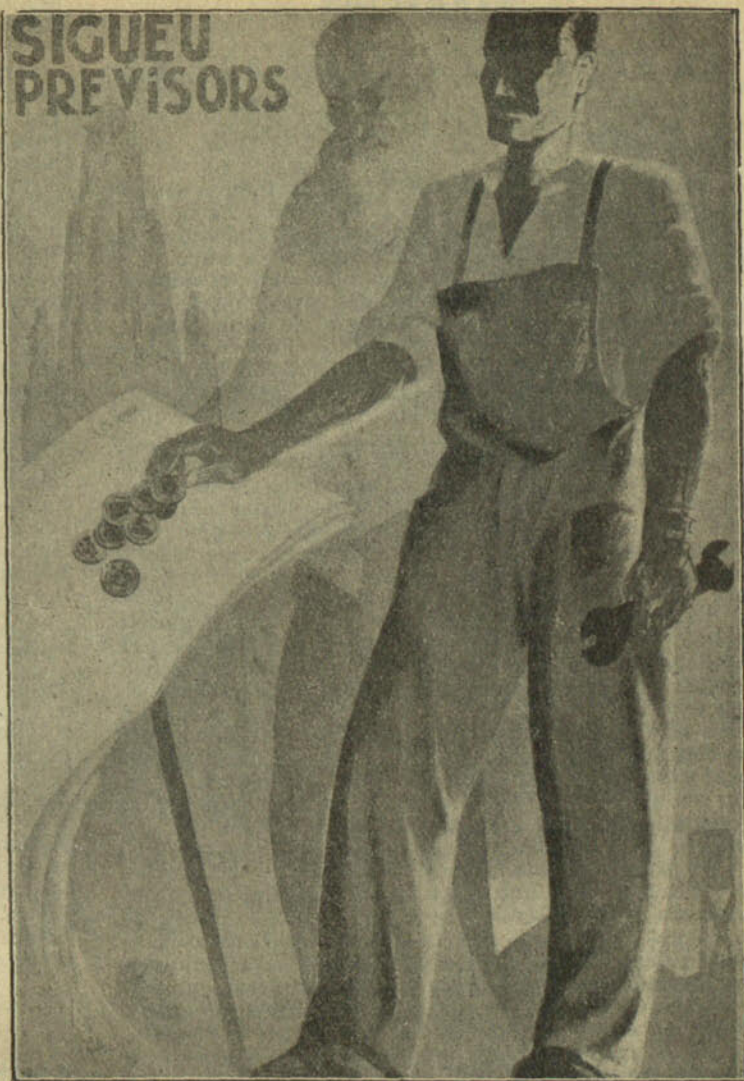

JORNADA**UNIVERSAL****DE L'ESTALVI**

En la joventut cal recordar l'alta valor de l'estalvi.

L'esforç que pugui suposar-nos la pràctica de la virtut de la previsió, trobarà plena compensació en el ben-estar de la vellesa.

Pensem-hi!

Cartell d'eficac exemplaritat, de l'artista senyor Vicenç Maicas

RIMES DEL DIA DE L'ESTALVI**FORMIGUES SOM, SENYOR**

Formigues som, Senyor, i com a formigues
no ens féu retret d'estalvià amb afany.
Que el fruit de tantes lluites i fatigues
ens sigui el pa pel temps pitjor de l'any.

La juvenesa és forta i abnegada;
temps de collir i sembrà i tornà a collir.
Seny guiador, quan ve la marinada
destrava tot molí!

Que els vents no aprofitats són anys que dolen
quan la vellesa arriba amb pas cruel.
Què fóra de l'avella sense el pol·len
que ha recollit i transformat en mel?

Si l'hivernada duu per companyia
la solitud, l'enyor, l'escassetat,
que trista que seria
sense el recó de blat!

Vellessa, hivern del viure, hores incertes
pel que no sent l'estalvi a l'esperit.
Es quan veiem les roses ben obertes
que hem de pensar en l'hivern enfredorit.

Si un bri al costat de l'altre fa una prada,
si un gra al damunt de l'altre fa un graner,
si el gra i el bri i l'espiga assolellada
són l'esperança per l'hivern que ve,
estalviem el gra i el bri i l'espiga,
i s'omplirà el granè poc a poquet:
formigues som, Senyor, i com la formiga
ens prevenim contra la fam i fred.

RAMON BLASI RABASSA

(Poesia guanyadora del premi ofert per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, en els Jocs Florals celebrats per l'Ateneu Arenyenc el dia 8 de juliol del 1934.)

NARRACIÓN

LA SEÑORITA MAGDALENA

I

He aquí que estamos en Ginebra, la famosa ciudad calvinista, muy triste en este día brumoso de noviembre. Las calles, de ordinario poco frecuentadas, lo están hoy menos, sin duda a causa de la lluvia y el frío. Cruzan de cuando en cuando algunos automóviles con señorones internacionales, provistos de enormes carteras que parecen maletas de viaje, donde, sin duda, se encierran documentos importantísimos que afectan a los graves problemas que son la preocupación del mundo. Vénse también algunos transeúntes que en lo aburrido de su expresión revelan bien claramente ser turistas que deambulan por las calles a caza de impresiones nuevas. Cruzan los puentes, y se detienen a ver el majestuoso porte de los albos cisnes sobre los lípidos cristales del lago, o la marcha serena de los barquitos *mouches* que ponen en relación ambas orillas, la derecha ornada de hoteles suntuosos y la izquierda con sus verdes jardines, sobre los que se yergue la vieja ciudad.

Recorriendo calles estrechas y oscuras llegamos a una plazoleta, cercada de pobres arbolillos. Allí se alza una modesta capilla católica. Entramos. No hay nadie. El silencio es absoluto. El ambiente tibio: la luz exterior tamizada por vidrieras de colores, da un tono de dulce suavidad al espacio: en el altar mayor se destaca una bella imagen de la Virgen, ante la cual chisporrotea la llama de una lamparita. El lugar no puede ser más propicio a la meditación y al recogimiento, para que el alma pueda comunicar con Dios.

De pronto se abre la puerta de la calle y penetra en el sagrado recinto una joven, alta y esbelta, que avanza hasta el presbiterio y se postra ante la imagen de la Virgen. Es bella, con la belleza espiritualizada y como infantil de las vírgenes de Gossaert o del maestro de Flemalla: es rubia, de ojos azules, de rostro perfectamente ovalado, de frente tersa. Viste de negro, lo que hace resaltar más la claridad, como de esmalte, de su tez rosada. Lleva bajo el brazo una gran cartera de trabajo.

Después de una breve oración, la joven se levanta y desaparece en la capillita de la izquierda, de donde a poco surge en misteriosa armonía la música de un órgano. Es la sinfonía patética con que Beethoven logró conmover a todos los corazones sensibles: el canto del dolor, coronado por la exaltación de la esperanza. Poseídos de intensa emoción, escuchamos las notas de desgarrada melancolía, que parece adquieren mayor viveza expresiva, arrancadas al órgano por la mano de aquella mujer, ahora ante nosotros rodeada de misterio.

A poco reapareció la joven, volvió a postrarse en las gradas del altar, rezó nuevamente, y luego, componiéndose el rostro que parecía un poco desfigurado por el llanto, abandonó el templo y salió a la calle.

II

Al salir nosotros también, topamos en la puerta con el ordenanza o servidor de la capilla, el cual, cortésmente, puso ante nosotros el cepillo o *tronc* donde se recogen las limosnas con que sostener los servicios del culto. Cumplimos gustosos el deber que todo fiel cristiano tiene en esto, y (confesemos nuestra flaqueza) no pudimos dominar el ansia curiosa que nos embargaba desde que vimos a la enlutada jovencita. El elogio de la habilidad musical con que aquella muchacha había interpretado una de las obras más difíciles de Beethoven, nos pareció el medio más seguro para adquirir las noticias que deseábamos.

—¡Ah, señor!—nos dijo aquel hombre que parecía persona fina e ilustrada:—¿Habla usted de la señorita Magdalena? Gran pianista... Primer premio del Conservatorio... Doctora en Letras... Poetisa... Es mucho lo que esta mujer vale... Pero es muy desgraciada. Verá usted. La señorita Magdalena, perteneciente a una buena familia de esta ciudad, después de terminar sus estudios y colocarse en un Liceo, donde es profesora de Literatura, había entablado relaciones honestas con un joven ingeniero francés que trabajaba en una importante Casa industrial. Todo estaba preparado para la boda, cuando he aquí que

estalla la guerra, y el joven, cumpliendo inexcusables deberes, tuvo que marchar a su país y alistarse en el ejército de operaciones. La propia novia, con gran entereza, le animaba en aquel doloroso trance: «Vete—le decía—, vete a cumplir tu obligación: Dios quedará conservarte salvo, yo te esperaré... y si Dios quisiera que mueras... ¡ah! entonces, yo esperaré también, segura de que hemos de volver a reunirnos en el cielo...» Y así sucedió, en efecto: el joven pereció en el campo de batalla... Imagínese usted el dolor de la señorita Magdalena cuando tuvo noticia de la desgracia. ¡Dolor inmenso!... Pero no crea usted que se abatió, no señor: como mujer piadosa supo llevar con honor cristiano aquella tribulación que Dios le enviaba, y continuó su vida de trabajo y de estudio, pero ya consagrada por entero a la memoria del ser amado; y así, todos los días, terminada su labor, viene a nuestra capilla a rezar por él y a recordar en nuestro órgano, con el decoro debido al lugar sagrado, las obras musicales que a él tanto le agradaban... Me consta que se le han elegido muy buenos partidos, y que podría haber elegido como hubiera querido un excelente esposo; pero ella dice que sigue sus relaciones con el que se fue, y con el que mantiene comunicación espiritual por intermedio de nuestra Santísima Virgen, y espera, espera, sí, celebrar con él las bodas eternas en el cielo.

III

Conmovido por este relato salimos de la capillita pensando en aquel resignado dolor de la joven, parecida a las vírgenes que en tablas maravillosas pintaron Gossaert y el misterioso maestro de Flemalla... Caía la tarde brumosa y triste... Los cisnes de blanco plumaje se retiraban majestuosos a sus nidos. Por las orillas del lago paseaban algunas parejas amorosas, tejiendo la rosada leyenda de sus doradas ilusiones. ¿Alentarán en sus espíritus el calor de la celestial esperanza como la señorita Magdalena? ¡Quién sabe!

PEDRO DE ESLONZA

NOTES SOCIALS

ACCIDENTS DEL TREBALL

El Consell de la Caixa Nacional d'Accidents del Treball a la Indústria, de la qual és organisme d'actuació i reassurancça a Catalunya i Balears la Secció d'Assegurances Socials de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha acordat establir un Fons de Prestacions Complementàries per tal d'atendre, entre altres fins, al ràpid auxili de les víctimes d'accidents del treball.

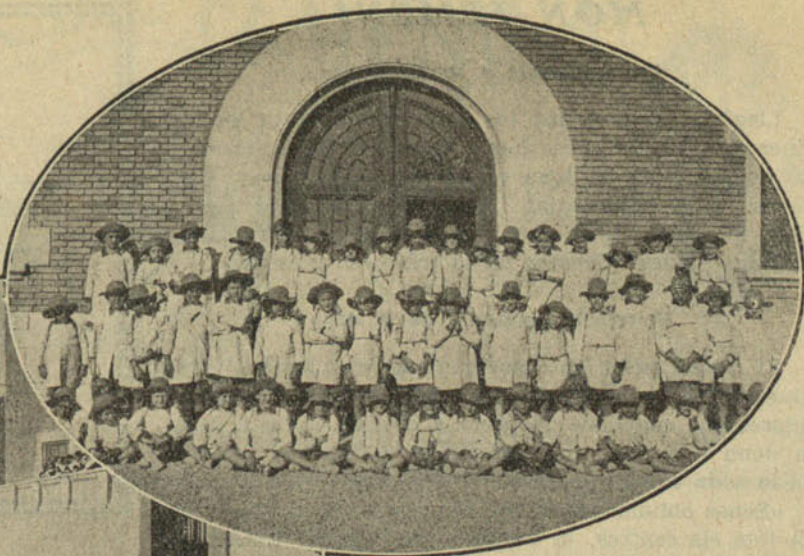
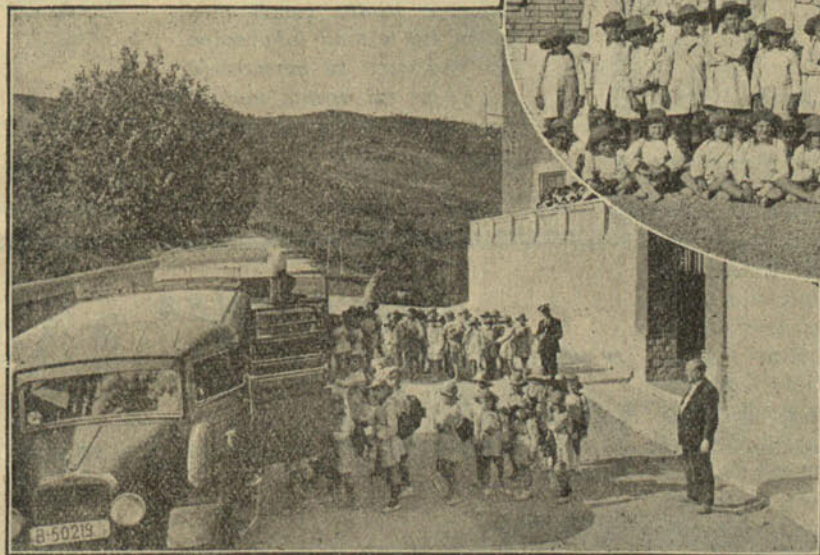
Fins ara, els inevitables expedients per a acreditar les circumstàncies que determinen el dret a la renda i per a fixar la seva quantia, obligaven, generalment, a una llarga tramitació, especialment pel temps que hom triga en reunir informes facultatius i les certificacions justificatives de l'edat i altres antecedents dels presumptes beneficiaris, per tal de definir els respectius drets.

En l'esdevenidor, i en benefici dels seus assegurats, la Caixa podrà disposar el pagament de quantitats a compte de les que per incapacitat permanent o mort, corresponguin als beneficiaris de llurs pólisses de segur directe. Si es tracta de casos de mort, la concessió, que podrà comprendre també la indemnització pel sepeli, es farà, ordinàriament, sense altre requisit que la comprovació del sinistre comprès en el segur i la circumstància de trobar-se l'assegurat al corrent en el pagament de la prima.

L'esmentat Fons de prestacions complementàries ha estat possible de realitzar-lo, per tractar-se d'una Institució aliena a tot aspecte de lucre, i que, per desenvolupar una obra social i de caràcter oficial, ha d'oferir els màxims beneficis que consentin els seus recursos a llurs assegurats, a les víctimes dels accidents del treball i a la classe treballadora en general, després de deixar complides les obligacions estrictes derivades del segur, tècnicament organitzat, que constitueix la seva funció essencial.

La Llar Social de Salut de la Caixa de Pensions, a Tiana, ha estat enguany estatge sanitos de centenars de nenes i nens en els mesos

de l'estiu passat. A mitjans d'octubre la darrera Colònia, integrada per un xamós grup de nens, s'acomiadava, amb recança, del Casal volgut.

R I M E S

Records de la infantesa

Vells records de la infantesa,
flors de perfum per al cor:
d'aquells jorns plens de claror,
feu-me sentir la bellesa!

Feu-me reveure dels avis
les nobles testes d'argent,
llur esguard dolç i plaent
i el grat somris de llurs llavis.

Feu-me sentir el jou suau
de la que fou llar sagrada,
d'aquella casa endreçada
tan plena de dolça pau.

Feu-me veure l'hort flairós
on plegades presumien
i com germanes vivien
les verdures amb les flors.

I el fruiterar exuberant
amb les branques carregades
de fruites ensetinades
com les galtes d'un infant.

I la geganta noguera
que remorejava al vent,
on cantava alegrement
una vella cadenera.

I els galls dindis retadors
i les gallines cridaires,
les abelles bronzinaires
i els papallons voladors.

Refeu-me el món ideal
que mon pensament forjava
quan per ma sort ignorava
els abrulls del món real.

Deu-me l'esclat que sentia
de vida i llum dintre el cor,
i retorneu-me el tresor
d'aquella santa alegria!

Calmes d'octubre

Forta és estada la batuda:
—trons i ventada, i plou que plou!—
Però amb l'aigada el temps trasmuda;
ja tot s'alegra i sembla nou.

Passat el bull de la vermada,
ve la collita del safrà:
brilla a redols sa flor morada
pel conradis, ençà i enllà.

Els ametllers perden la fulla
i el camp sembrat resta tot sol:
demà, naixent, la tendra brúia
verdejarà de cara al sol.

L'herba entapissa les voreres,
el cel és pur i l'aire dolç,
i els caminois i carreteres
lluen ben nets de fang i pols.

Pels horts se cull fruita tardana
—oh quin festí tan regalat!—
El bell perot i la magrana,
l'aspres codony tot perfumat...

Rosades serves, mig madures,
pengen del sostre a grans ramells,
i es reblaneixen nespres dures
damunt canyissos i garbell.

Passà l'estiu i avui impera,
mig consirosa, la tardor:
una segona primavera
nodrida amb saba de tristor.

Es temps de fondes enyorances,
mescla de pena i goig intern,
qui fa membrar les benaurances
d'un somniat redós d'hivern.

I es sent la pau i la dolcesa,
tan casolanes, de la llar...
I es sent l'amor, l'amor compresa
qui sap els cors aquietar.

MÓN FEMENÍ

Un aniversari a Nord-Amèrica

Llegim: «Aquest any les noies empleades a les oficines dels Estats Units han celebrat el 60.^è aniversari de l'entrada de la dona en el món dels negocis moderns. Han homenatjat l'home que va obrir per a elles el camp de l'actual vida d'oficina: Cristòfor Latham Sholes, inventor de la màquina d'escriure.»

El treball industrial de la dona

El novè Consell Internacional de les Lligues Femenines Catòliques ha adoptat, entre altres, la següent interessant conclusió respecte el treball industrial de la dona i, a més, amb referència a diversos aspectes de la vida familiar obrera:

«Sense oblidar tot el que requereix l'obra educativa en tots els centres, la Comissió del Treball Industrial demana que les Lligues Femenines Catòliques de totes les nacions es preocupin de les condicions de vida de la família obrera i s'esforcin per a treballar segons l'objecte propi dels seus estatuts a l'elevació legítima de la llar popular, amb la finalitat que l'obra educativa de la mare no sigui travada notablement per una habitació insuficient, pel treball professional de la mare fora de casa, per l'escola pública atea, pel treball prematur de les joves, per les diversions perilloses, per la materialització dels centres.»

Periòdics femenins d'Anglaterra

A la llarga sèrie d'èxits de la revista anglesa de puericultura i maternitat titulada «Mother and Child» (La Mare i el Fill), òrgan oficial, des d'abril del 1930, del Consell Nacional de Maternitat i Salut de la Primera Infantesa, ve a juntar-s'hi ara una altra anella, mitjançant la fusió amb el periòdic de similars objectius «Maternity and Child Welfare», aparegut fa disset anys i que havia servit durant aquest lapse de temps, amb abnegació i interès, el moviment pro maternitat i infantesa, a l'igual que aquell periòdic. Aquesta fusió ha de redundar en benefici públic, a base d'obtenir major unitat i eficàcia en l'objectiu d'ambdues publicacions.

Setmana Pro Salut Pública

Durant el present mes s'ha celebrat a la Gran Bretanya, del 8 al 15, la Setmana Pro Salut Pública, sota els auspicis del Reial Institut de Sanitat. Durant aquesta Setmana, iniciada per A. J. Martin trenta-tres anys enrera, actual President del Comitè, sota la divisa «Ajuda't per a conservar la teva salut», s'examinen, a base d'intensa propaganda, els diferents aspectes de la salubritat pública i individual, sense descurar naturalment, els relacionats amb el matrimoni, parentiu i infantesa i sobretot amb la maternitat.

MARIPOSA

—Oye, príncipe Dolor.
—Dime, princesa Alegría.
—¿Por qué eres la sombra mía?
!Vete, me causas horror!
—Pero aumento tu valor,
pues si juntos caminamos
y en las almas laboramos;
yo enaltezo tu hermosura,
tú haces mi acción menos dura
¡y así ambos nos completamos!

FINA MAR

MISCELÁNEA

El cabell i la química

—Té un cabell magnífic, senyoreta.
—Li agrada?...
—Són prodigiosos els progressos que ha fet la química!

Frenologia

—La frenología jamás se equivoca... Por ejemplo, este bulto que tiene usted en la frente revela un carácter colérico.
—¡Caramba! Pues es verdad...
—Naturalmente.
—Como que es de un garrotazo que me dieron ayer.

Clases de poesia

—¿Cuántas clases hay de poesía?
—Tres: poesia lírica, poesia dramática y poesia...
—Poesía épi...
—¡Ah, sí, poesia epidémica!

Sin vacaciones

—¿Por qué lloras, monín?
—Porque a mi hermano le han dado las vacaciones y a mí no.
—¡Caramba, qué picardía! ¿Y por qué no te han dado a ti las vacaciones?
—¡Toma! Pues porque no voy todavía a la escuela.

Entre señora y criada

La señora.—¿Cómo, Casiana! ¿Tiene usted dos velas encendidas para leer? Esto es un derroche.
La criada.—Tranquílcese la señora. No son dos velas. Es una vela partida por la mitad.

¡Picarillo!

—¿Estás cansada, mamaita?
—Sí, hijo, no puedo ni mover una mano.
—¡Ah! Pues entonces te diré que me he comido la miel.

D'imminent publicació:

PREU: 50 cèntims

Calendari de l'Obra del Bon Mot

ANY 1935

Text de lluita contra el mal parlar
i de dignificació de la paraula

Presentació renovada ♦ Magnífics
dibuixos ♦ ADQUIRIU-LO!